

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΧΩΡΙΟΥ ΤΗΣ ΣΙΘΩΝΙΑΣ

Ο ΠΑΡΘΕΝΩΝΑΣ

Ἀπὸ τὸν κ. Στέφανο Κότσιανο ζήτησε Τουριστικὸς Ὁργανισμὸς στοιχεῖα σχετικὰ μὲ τὴν ἱστορία καὶ τὸ τοπωνύμιον τοῦ χωριοῦ τῆς Σιθωνίας: ὁ Παρθενώνας.

Παραθέτουμε παρακάτω τὴν ἀπάντησή του:

ΠΑΡΘΕΝΩΝΑΣ

I

Χωριὸ στὴ χερσόνησο Σιθωνίας τοῦ νομοῦ Χαλκιδικῆς, 4 χιλιόμετρα ΒΑ τοῦ Ν. Μαρομαρᾶ.

Ἦτανε ἔδρα ὁμωνύμου κοινότητος μὲ 845 κατοίκους περιλάμβανε μάλιστα καὶ τὸν οἰκισμό «Μονοῦχο», πὺ μὲτω νομάστηκε τώρα σὲ «Παράδεισο», καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ μετόχι τῆς Μονῆς Κωνσταντονίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους, τὸ γνωστὸ μὲ τὴν ὀνομασία «Τριπόταμος». Διέθετε δημοτικὸ σχολεῖο, ταχυδρομικὸ γραφεῖο γεωργικὸ πιστωτικὸ συνεταιρισμὸ καὶ σωματεῖο ἀκτημύων. Στὰ 1965 συγχωνεύτηκε μὲ τὴν Κοινότητα Ν. Μαρομαρᾶ, ὅπου καὶ οἱ κάτοικοι του ἐγκαταστάθηκαν σὲ ἰδιαίτερο οἰκισμό.

II

Τὸ χωριὸ αὐτό, ἀνεκαθεν γνωστὸ μὲ τὸ ὄνομα Π α ρ θ ε ν ὠ ν α ς, βρίσκεται ἀκριβῶς στὴ θέση ὅπου ἡ ἀρ-

χαία πόλις Π α ρ θ ε ν ὠ π ο λ ι ς (Μαργαρίτη Γ. Δήμητρα, Ἀρχαία Γεωγραφία τῆς Μακεδονίας, Ἀθήνησι, 1874 παρ. 58, σελ. 82).

Τὴν πόλιν αὐτὴ μνημονεῖ μὲν ὁ Ἡρόδοτος, διότι εἶναι μεσόγειος:

(Ἡρόδοτος, Ζ, 122 «Ὁ μὲν νῦν ναυτικὸς στρατός... κάμπτων δὲ Ἀμπελον τὴν Τορωναίην ἄκρην παραμείβετο Ἑλληνίδας τάσδε πόλεις, ἐκ τῶν νέας τε καὶ στρατιῆν παρελάμβανε Τορῶνην, Γαληψόν, Σεριύλην, Μηκύβερναν Ὀλυνθον. Ἡ μὲν νῦν χώρα αὐτῆ Σιθωνίη καλεῖται»).

Ἀλλὰ τὴν ἀναφέρει ὁ Στέφανος Βυζάντιος:

(Στέφανος Βυζάντιος, ΛΕΞΙΚΟΝ, στὴ λέξι Π α ρ θ ε ν ὠ π ο λ ι ς: «Παρθενόπολις Μακεδονίας πόλις ἀπὸ τῶν θυγατέρων Γραστοῦ (Γεραστοῦ) τοῦ Μύγδονος παίδος, ὡς Θεαγένης ἐν Μακεδονικοῖς, ἀπὸ δὲ τῶν θυγατέρων διὰ τὸ ἄγροικον αὐτῶν τῆς δὲ αἵτης καὶ τὸ ἄμικτον ἔκτισεν πόλιν, ἣτις ἔτι καὶ νῦν δι' ἐκείνας Παρθενόπολις κέκληται»).

Τὴν ὑπαρξὴ τῆς πόλης παραδέχεται καὶ ὁ Desdevises:

(Desdevises du Dejert, Géographie ancienne de la Ma-

cedoine, Paris 1863, page 373 «Géraste, fils de Mygdon... battit la ville de Parthenopolis qui cinserve le même non... la ville de Parthenopolis pourrait correspondre à Parthenionia»).

III

Ὁ Γεραστὸς λοιπόν, ὁ γιὸς τοῦ Μύγδονος, ἔκτισε τὴν πόλιν στὴ Σιθωνία γιὰ τὶς θύνασες, τὶς ἀγρόπες καὶ τὶς ἀπρὸσπέλαστους θυγατέρες του, ἀπὸ τὶς ὁποῖες καὶ Παρθενόπολις (πόλις τῶν Παρθένων) ὀνομάστηκε

IV

Συμπληρωματικὰ ἄς ἀναφερθεῖ καὶ τοῦτο: Ὁ Χρῦσανθος, ὁ Μητροπολίτης Κασσανδρείας, πραγματοποιώντας ταξίδι - περιοδεία του ἀνὰ τὴν Χαλκιδικὴν στὰ 1869, ἐπισκέφθηκε καὶ τὸν Παρθενῶνα. Ἴδου πῶς περιγράφει τὸ χωριὸ αὐτὸ στὸ βιβλίον πὺ ἐκδόθηκε στὴν Κωνσταντινούπολιν τὸ 1870 μὲ τίτλον: «Αὐτοσχέδιος περιγραφή τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου μετ' ἀρχαιολογικῶν σημειώσεων καὶ ἱστορικῶν συμβάντων:

«Τὸ χωριὸν τοῦτο κείμενον ἐπὶ τῆς σειρᾶς τοῦ δυσβάτου ὄρους Λίγγου σύγκεται ἐκ πενήκοντα περίπου οἰκιῶν· ἔχει δὲ Ἑκκλησίαν ὡς καὶ Δημοτικὸν Σχολεῖον. Τὰς γαίας τοῦ χωριοῦ τούτου ἐσφετερίσθησαν, δωροδοκήσαντες τὰς ἐν τῇ πόλει Θεσσαλονίκῃς πο-